

YAZMA VE NADİR BASMA ESERLERİN TESPİT VE TESCİLİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı ve kapsamı; kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan yazma ve nadir basma eserlerin tespit ve tescili hakkında usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 724 üncü maddesinin ikinci fıkrası ve 796 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
- b) Başkan: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanını,
- c) Başkanlık: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığını,
- ç) Daire Başkanı: Başkanlık Yazma ve Nadir Eserler Dairesi Başkanını,
- d) Daire Başkanlığı: Başkanlık Yazma ve Nadir Eserler Dairesi Başkanlığını,
- e) Eser: Yazma eser ile nadir basma eserleri,
- f) Nadir basma eser: 1/11/1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce basılmış olan tarihi ve kültürel değeri yüksek kitap, kitapçık ve nadir basma süreli yayınları,
- g) Taşınır geçici alındısı: Tescil edilmek üzere, Daire Başkanlığı ve taşra birimlerine getirilen eserlerin geçici olarak teslim alınmasında düzenlenen belgeyi,
- ğ) Taşra teşkilatı: Başkanlığa bağlı bölge müdürlükleri ve yazma eser kütüphane müdürlüklerini,
- h) Tescil: Kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan yazma ve nadir basma eserlerin bibliyografik künyelerinin tespit edilmesi, Başkanlıkça kayıt altına alınması, bunların tescile değer nitelikte ise yazma/nadir basma eser belgesi ile belgelenmesi ve belgenin bir nüshasının tescili yapan Birimin arşivinde muhafaza edilmesini,
- ı) Yazma eser: Kağıt, parşömen, deri ve benzeri yazı malzemeleri üzerine elle yazılmış, sanatsal, tarihsel ya da içerik değeri haiz kitap, mecmua, risale, murakka ve benzeri eserleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Eser Tescil Komisyonunun Kurulması ve Kararları ile Kararlara İtiraz Usul ve Esasları

Eser tescil komisyonu

MADDE 4- (1) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından Daire Başkanlığı veya taşra teşkilatına teslim edilen eserlerin, yazma/nadir basma eser olup olmadığını tespit etmek için Daire Başkanlığı veya Daire Başkanlığının uygun görüşüyle taşra teşkilatı tarafından "Eser Tescil Komisyonu" kurulur.

(2) Eser tescil komisyonu, yazma eser uzmanı ve yazma eser uzman yardımcısı ile kütüphaneci, mütercim ve restoratör kadrolarından olmak üzere en az üç, en çok beş kişiden oluşur. Komisyonunda üyeler arasından bir kişi komisyonu oluşturan birim tarafından başkan olarak belirlenir.

(3) Gerekli görüldüğü takdirde, Başkanlıkça komisyonunda görevlendirilmek üzere Bakanlıktan kültür ve turizm uzmanı, kültür ve turizm uzman yardımcısı, restoratör, mütercim, kütüphaneci, kitap patoloğu, müze araştırmacısı ve folklor araştırmacısı kadrolarından personel veya üniversitelerin ilgili bölümlerinden öğretim üyeleri talep edilebilir.

(4) Eser tescil komisyonu, kararlarını salt çoğunlukla alır, eşitlik halinde komisyon başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Komisyon, ilk toplantı tarihinden

itibaren on beş gün içinde karar verir. İncelenecek eser sayısının fazla olması halinde bu süre on beş gün uzatılabilir.

Komisyon kararlarına itiraz

MADDE 5- (1) Eser tescil komisyonu kararına, bu karara katılmayan üye ve eser sahibi kamu kurum ve kuruluşu tarafından itiraz edilebilir. Karara katılmayan üye, karar tarihinden itibaren; kamu kurum ve kuruluşu ise tebliğinden itibaren otuz gün içinde, Başkanlığa sunulacak bir dilekçeyle komisyon kararına itiraz edebilir. İtiraz üzerine Başkanlıkça on gün içinde eser tescil üst komisyonu oluşturulur. Başkanlık, itiraz edilmese dahi, gerekli görmesi halinde eser tescil üst komisyonu oluşturabilir.

(2) Eser tescil üst komisyonu; yazma eser uzmanı ve yazma eser uzman yardımcılarında olmak üzere en az üç en çok beş kişiden oluşur. Komisyon üyeleri arasından bir kişi, Başkanlıkça başkan olarak belirlenir.

(3) Gerekli görüldüğü takdirde, Başkanlıkça eser tescil üst komisyonunda görevlendirilmek üzere Bakanlıktan kültür ve turizm uzmanı, kültür ve turizm uzman yardımcısı, restoratör, mütercim, kütüphaneci, kitap patoloğu, müze araştırmacısı ve folklor araştırmacısı kadrolarından personel veya üniversitelerin ilgili bölümlerinden öğretim üyeleri talep edilebilir.

(4) Eser tescil üst komisyonu kararlarını salt çoğunlukla alır, eşitlik halinde komisyon başkanının kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Komisyon, ilk toplantı tarihinden itibaren on beş gün içinde karar verir. İncelenecek eser sayısının fazla olması halinde bu süre on beş gün uzatılabilir. Eser tescil üst komisyonu kararları kesindir.

(5) Eser tescil komisyonunun kararlarına karşı birinci fıkrada yer alan süreler içinde itirazda bulunulmaması halinde karar kesinleşir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yazma ve Nadir Basma Eserlerin Tescili ve Eserlerin Yazma Eser Kütüphanelerine Kazandırılması

Emanete alma

MADDE 6- (1) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından Daire Başkanlığı veya taşra teşkilatına tespit ve tescil edilmek üzere getirilen yazma ve nadir basma eserler, kayıt numarası verilerek emanete alınır ve söz konusu eserleri getirenlere Daire Başkanlığı veya ilgili müdürlüklerce taşınır geçici alındısı verilir.

(2) Daire Başkanlığı veya taşra teşkilatına emanet bırakılan, ancak bir yıl içinde geri alınmayan yazma ve nadir basma eserler kütüphanelerde korunabilir. Bu durumdaki eserler için eser sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına bildirim yapılır. Bildirimin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde geri alınmayan eserler, yazma eser kütüphanelerinde durumlarına uygun olarak kayıt altına alınabilir.

Yazma ve nadir basma eserlerin tescili

MADDE 7- (1) İçerik açısından, tarihi ve sanatsal bakımdan istisnai olarak değerlendirilen yazma ve nadir basma eserlerin tesciline, eserlerin Daire Başkanlığı veya taşra teşkilatına teslim edildiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde karar verilir. İncelenecek eser sayısının fazla olması halinde bu süre otuz gün daha uzatılabilir.

(2) Tesciline karar verilen eserler için, EK-1'de yer alan Tescile Tabi Yazma/Nadir Basma Eser Belgesi hazırlanır. Belgenin bir örneği eser tescil komisyonu tarafından arşivde dosyalanır. Ayrıca tescil edilen her bir eserin dijital kopyası, eser sahibinin izni alınarak, hazırlanır ve Başkanlık arşivinde saklanır. Dijitalleştirilen eserler, eser sahibinin izni alınarak, Başkanlık yazma eserler veri tabanında kullanıcıların hizmetine sunulur.

(3) Özel niteliği olan veya nicelik bakımından yekûn teşkil eden eserler, Daire Başkanlığı tarafından oluşturulacak komisyonca bulundukları mahallerde tescil edilebilirler.

(4) Tescil dışı bırakılan eserler, eser sahibi kamu kurum ve kuruluşlarına tutanak düzenlenerek iade edilir.

Tescil edilen eserlerin sahiplerine iadesi ve takibi

MADDE 8- (1) Başkanlık birimlerince tescil edilen yazma ve nadir basma eserler için EK-1'de yer alan "Tescile Tabi Yazma/Nadir Basma Eser Belgesi" düzenlenerek sahiplerine iade edilir.

(2) EK-1’de yer alan Tescile Tabi Yazma/Nadir Basma Eser Belgesi alan kamu kurum ve kuruluşları tescili yapan Başkanlık birimlerine en az üç yılda bir eserin kendisinde bulunduğu dair bildirimde bulunur.

(3) Tescil edilen yazma/nadir basma eserin sahiplik durumunun değişmesi halinde, devreden tarafından Başkanlık birimine otuz gün içerisinde bildirilmesi gerekir.

Eserlerin yazma eser kütüphanelerine kazandırılması

MADDE 9- (1) Tescil edilmek üzere Daire Başkanlığı veya taşra teşkilatı birimlerine getirilen eserlerden, kütüphane koleksiyonlarını tamamlayıcı nitelikte olduğu tespit edilenler, eser sahibi kamu kurum ve kuruluşunun tasarrufu ile Başkanlığa tahsis edilmek, bedelsiz devredilmek veya bağışlanmak suretiyle Başkanlık yazma eser kütüphanelerine kazandırılabilir.

(2) Kütüphane koleksiyonlarını tamamlayıcı nitelikteki yazma/nadir basma eserlerin Başkanlık tarafından satın alınması veya bağış olarak kabul edilmesi, 4/9/2014 tarihli ve 29109 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Eser Sağlama Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yerine getirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Rüçhan hakkı

MADDE 10- (1) Bu Yönetmelik kapsamında tespit ve tescil edilen yazma ve nadir basma eserlerde Başkanlığın, 2863 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi kapsamında rüçhan hakkı saklıdır.

Gizlilik ve tarafsızlık ilkesi

MADDE 11- (1) Komisyon üyeleri, eserlerin tespit ve tescili sırasındaki bilgileri ilgili olmayan kişilere açıklayamazlar. Çalışmalar herhangi bir yakınlık bağı gözetmeksizin tarafsızca yapılır.

Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı ile protokol

MADDE 12- (1) Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı envanterinde bulunan bu Yönetmelik kapsamındaki yazma ve nadir basma eserlerle ilgili yapılacak işlemlere ilişkin Başkanlık ile Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı arasında protokol düzenlenir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 13- (1) 5/9/2025 tarihli ve 33008 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yazma ve Nadir Basma Eserlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)